

Snæbel-projektet - Ansager Stemmeværk & Kanal

Snæblen

Snæblen er fisken med den karakteristiske spidse snude, der kun lever i Vadehavs-området. Ligesom laks lever og vokser den op i havet, men gyder i de større vandløb.

De første måneder lever yngelen i åens stille vådområder, før den svømmer ud og vokser op i havet.

Snæblen er en af verdens mest truede fisk, og er på EU's liste over dyrearter, der kræver streng beskyttelse – så Danmark har pligt til at forbedre forholdene for fisken. Derfor gøres der nu en indsats gennem 'Snæbel-projektet' for at redde den.

Snæblens tilbagegang skyldes, at vandløbene blev reguleret, opstemmet, forurenet og på andre måder blev uegnede for snæblen. Kun vandløb med fri passage kan bruges som gydevandløb.

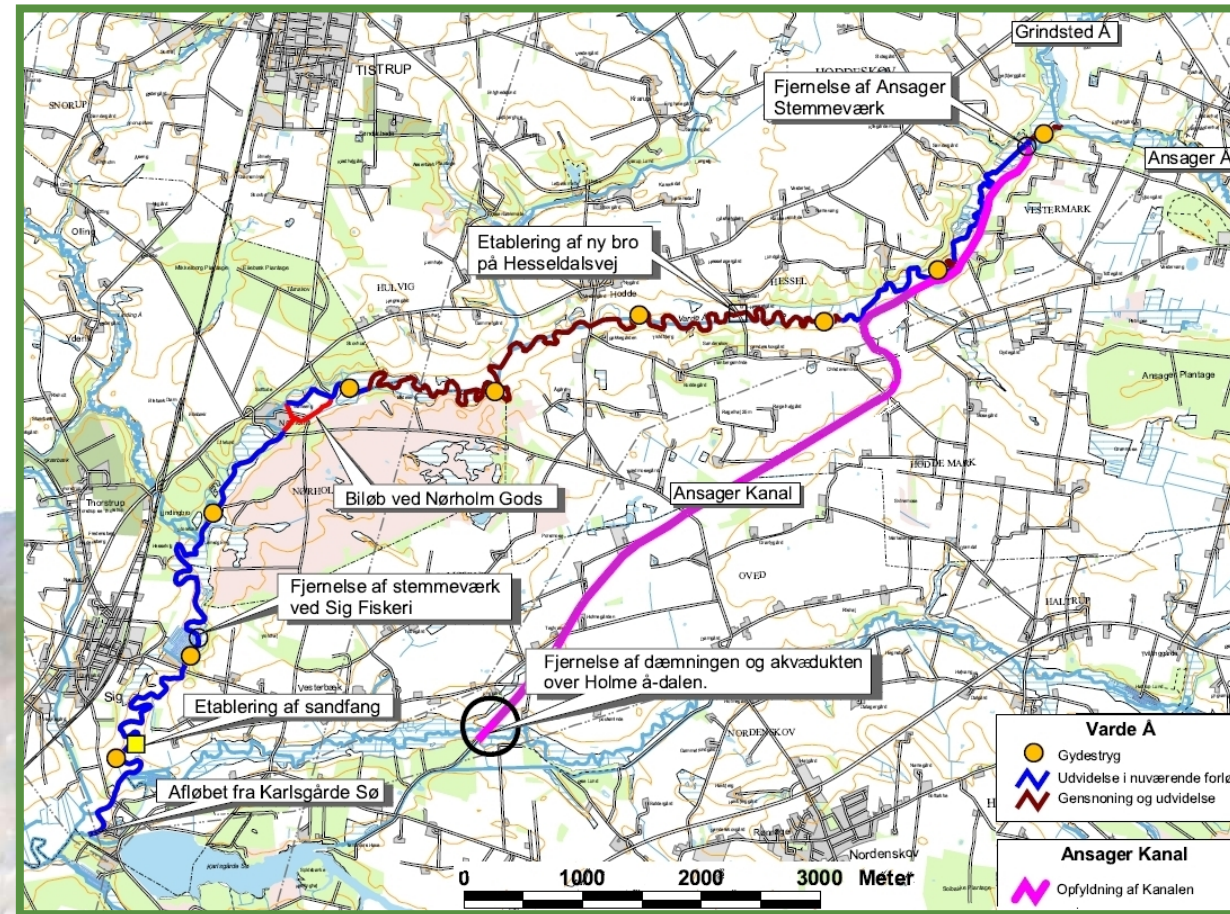
Projektet

Snæbel-projektet medvirker til, at der i Varde Å, Sneum Å, Ribe Å og Vidå vil blive:

- Fjernet 13 spærringer. Det giver snæblen adgang til mere end 130 km nye gydestrækninger.
- Udlagt sten og grus til gydning på betydelige strækninger.
- Genskabt og genslynget 30 km vandløb.
- Etableret 500 ha opvækstområder for snæblens yngel.

Snæblen kan blive op til 60 cm lang og mere end 10 år gammel.

Varde Å projekterne

I Varde Å er der sket følgende:

- Der er skabt fri passage forbi Sig Fiskeri
- Ansager Stemmeværk er fjernet, så der er skabt fri passage
- Alt vandet der før blev ledt til Ansager Kanal, er nu kommet tilbage i åen
- 35 oprindelige å-slynger er genåbnet
- Åens bredde er udvidet til 14 m
- Der er udlagt 9 gydestryg for snæbel og andre laksefisk

2009:

- Strækningen nedstrøms Sig Fiskeri (3 km) blev udvidet i bredden
- Der blev anlagt et nyt stryg oven for Ansager Stemmeværk
- De 35 å-slynger mellem Hessel og Nørholm blev gravet, men først tilsluttet åen i 2010

2010:

- Å-strækningen fra Ansager Stemmeværk til Sig Fiskeri blev udvidet i bredden
- Vandet fra Ansager Kanal blev ledt til Varde Å
- Ansager Stemmeværk blev fjernet
- De ca. 350.000 m³ af de i alt 600.000 m³ jord, der blev gravet op ved åens udvidelse og gensnoning, er fyldt i Ansager Kanal
- Akvædukten over Holme Å-dalen blev fjernet

Da miljøministeren i juni 2010 åbnede for den nye å, fremstod åen omtrent som før 1945, da Ansager Stemmeværk blev taget i brug, og åens vand dermed blev ledt gennem Ansager Kanal til Karlsgårde Sø.

Ansager Stemmeværk ledte Varde Ås vand over i Ansager Kanal. Nu er stemmeværket fjernet, og alt vandet løber igen i åen.

Ansager Kanal og Stemmeværk

Ansager Stemmeværk blev bygget i 1945 for at lede Varde Ås vand gennem Ansager Kanal til Karlsgårdeværket. Dermed mistede Varde Å 90 % af sit vand.

Med Snæbel-projektet blev stemmeværket fjernet, og alt vandet ført tilbage i åen. Højdeforskellen på 2,5 m er blevet udlignet ved at anlægge et langt stryg.

Sand, der blev opgravet fra åen i 1953-90, blev lagt hvor stryget nu ligger. Sandet er nu fjernet, og halvdelen deponeret i Kanalvejsdepotet, mens resten er anvendt til opfyldning af den nuværende å (blå).

Stryget blev anlagt i 2009, mens stemmeværket først blev brudt ned i 2010.

Da der ikke længere skulle løbe vand i Ansager Kanal, er den blevet fyldt op med ca. 350.000 m³ af de ca. 600.000 m³ jord man opgravede ved genopretningen af Varde Å.

